

СТОПАНСКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА ECONOMIC CHAMBER OF MACEDONIA

Здружение на комуналните дејности
- Групацјата за гробишта и погребални услуги
Бр. 104-1653/4
6.12.2019 година
Скопје

До
Министерство за транспорт и врски на РСМ

Скопје

ПРЕДМЕТ: Мислење по Предлог на Законот за гробишта и погребални услуги

Почитувани,

Во врска со Предлог - законот за гробишта и погребални услуги, објавен на страната на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) на 18.11.2019 година, согледувајќи ја примената на постојната законска регулатива од Законот за гробишта и погребални услуги, Групацјата за гробишта и погребални услуги при Стопанската комора на Македонија оцени дека е потребно текстот на Предлог – законот да претрпи одредени измени и дополнувања, со цел Законот да биде оперативен и применлив од страна на субјектите кои се дефинирани како одговорни за примена на делови од истиот.

Во таа насока, по анализа на објавениот текст на Предлог – Законот за гробишта и погребални услуги, Групацјата за гробишта и погребални услуги ги доставува следните:

ПРЕДЛОЗИ

Во член 3 став (9) од Предлог - законот да се избрише зборот слично на крај на реченицата.

Образложение: Додавање на збор кој строго не определува значи можност за недоречености и злоупотреба на самиот закон во одредени ситуации. Под зборот слично може да се подразберат многу работи и користејќи го тој збор многу дејности кои се во спротивност со овој закон би можеле да бидат сместени во придружните објекти на гробиштата.

Во член 3 став (14) после зборот преземање, да се додаде зборот чување.

Образложение: Ставот 14 фактички е препис на ставот 8 од овој член. Чувањето е погребална услуга која ја дава погребален оператор. Чувањето е само една алка од погребалните услуги меѓу преземањето и погребувањето кое ги врши операторот на погребални услуги, целиот контакт со починатото лице го има исклучиво операторот, а со тоа и целокупната одговорност е на операторот. Тоа се дејности на операторот согласно национална класификација на дејности кој е услов за добивање на дозвола за вршење на погребални услуги (ДРД образец).

Член 19, став (1) - „Заради рационално искористување на гробните места определени со планот за парцелизација и динамика за реализација на урбанистичкиот план, управителот на гробиштата доделува на употреба гробно место на лице кое има потреба од погребување на умрено лице. По исклучок,

гробно место може да се додели пред настанување на потреба од погребување на починато лице (резервирано гробно место) а по барање на носителот на гробно место поради верски, семејни и други оправдани причини доколку тоа не е во спротивност со планот за парцелизација на управителот на гробиштата.“

На овој начин од предложениот текст само би се избришале зборовите „до претходно доделеното гробно место на починато лице„

Образложение: Се поздравува интенцијата на предлагачот на новиот закон да се регулира по исклучок потребата за резервирано гробно место како факт од реалноста но за да нема и во иднина недоразбирања бидејќи на терен се јавува реална потреба и во близина да се доделува резервирано гробно место поради брачни, верски, семејни и други оправдани причини бараме да се изврши горенаведената корекција.

Во член 19 став (5) да се дополни со следниов текст: „Во случај на недавање писмена согласност од другите наследници, договорот се склучува со законскиот наследник кој ги сносел трошоците за употреба на гробното место.“

Образложение: Согласно основните одредби од законот веднаш се склучува договор за доделување на гробно место со наследник кој прв пристапува и плаќа надоместоци за доделување и нејасна е одредбата од став 5 од член 19 од законот но со дополнувањето ќе се разјасни дека ако има спор меѓу наследниците и не даваат писмена согласност сепак мора да е валиден договорот со наследникот кој пројавува на дело интерес и плаќа.

Во член 20 а и во сите следни членови зборовите „договор со општините“ да се заменат со договор само со управителите на гробиштата.

Образложение: Сосема е бескорисно и дава многу можности за злоупотреба ако се склучуваат двојни договори и со управителите на гробиштата и со општините. Причини за ова има премногу. Управителите во најголем број се јавни претпријатија кои се всушност општински или е друго претпријатие кое работи под услови кои општините односно градот Скопје ги зацртува. Тоа значи дека управителите се продолжена рака на општините. Доколку општините односно градот Скопје склучат договор со управителот под тој договор управителите би склучувале договори со операторите на погребални услуги што всушност и сега е таква состојба. Со оваа измена непочитувањето на законот се сведува на минимум и не дава можност за префрлање на надлежности од управителот на општината и обратно кое може да трае до недоглед од што штета покрај операторите на погребални услуги имаат и корисниците на услугите.

Во член 20 да се врати ставот за подружница.

Образложение: Условите за добивање на дозвола за вршење на погребални услуги се операторот да има две возила и тројца вработени. Со изоставување на овој член оператор со две возила и тројца вработени може да работи во сите општини. Како може со две возила и тројца вработени операторот да врши погребни на 10 места истовремено? Доколку има подружница со исполнување на сите услови како и во седиштето во секој случај ќе може да се даваат услугите, а без овој член ќе се направи хаос во погребувањата.

Во член 21 став (1) како услов за добивање на дозвола за вршење на погребални услуги да се стават возилата, а не тие да бидат во технички услови.

Образложение: Ако се оттуѓи возило операторот и со едно возило може подолг период делумно да функционира ако тоа е во техничка опрема, а доколку е во член од законот операторот цело време мора да има најмалку 2 возила за превоз на починати лица.

Во член 21 став (1) исто како за возилата да се стави и осигурувањето.
Образложение: Неставувањето на осигурувањето во услови за добивање на дозвола за вршење на погребални услуги дава можност за избегнување на евентуално направена штета.

Во член 21 да се врати ставот од постојниот закон за финансиска способност на погребалниот оператор од повеќе причини.

Образложение: Финансиската неспособност дава можност за многу манипулации од кои сите би претрпеле штета. Неплаќање на роба, ненавремено исплаќање на личен доход, неплаќање на обврски кон управителите на гробиштата, неплаќање на придонеси, неплаќање на евентуални штети, неплаќање на санкции, непотребни долги судски процеси итн. Би се променило само времето за финансиска способност кое од 12 евентуално би се намалило на 6 или 3 месеци.

Во член 21 став (5) има грешка и наместо да стои управителот со гробиштата треба да стои операторот на погребални услуги.

Образложение: Дозволата за погребални услуги се дава на операторот, а не на управителот.

Во член 21 став (5) рокот за поднесување на барањето за добивање на дозвола да се зголеми од 1 месец на 3 или 6 месеци.

Образложение: Често се случува рокот од 30 дена да биде премал за добивање на дозвола за вршење на погребални услуги и за да се запази континуитет во работата, како и за отстранување на евентуални недостатоци овој рок да е премал. Од тие причини добро е овој рок да се зголеми, а продолжувањето да биде на ден после истекот на постоечката дозвола.

Во член 25 став (4) да се додаде “предавањето на починато лице се врши од страна на семејството ако лицето почине дома, или од медицинско лице вработено во установата ако лицето почине во медицинска установа во согласност со член од семејството, или од овластен орган доколку се работи за насилна смрт или непознато лице”.

Член 29 став (3) пред зборовите „својот верски великодостојник,, да се дополни со зборот „само“.

Образложение: Кај Управителот на гробишта Прилеп особено но и на другите гробишта во РСМ постои злоупотреба од верските заедници и не само великодостојниците туку и други починати лица ги чуваат и изложуваат во објектите на верските заедници што е спротивно на закон па вака со нагласување на зборот „само“ се очекува да се разбере дека само великодостојници да изложуваат и чуваат во тие објекти.

Во член 36 став (1) да се додаде дека брачниот другар може да одлучи, а доколку нема брачен другар за тоа едногласно да одлучат сите наследници од прв ред со документ заверен кај нотар.

Образложение: Ова е пракса во скоро сите европски земји . Често се случува починатиот усмено да ја искаже својата желба, а со овој предлог тоа се исклучува. Од тие причини се бара измена на овој став.

Во член 36 став 2 наместо кремирањето се врши на гробишта да се замени со се врши во крематориум за кој претходно е добиено одобрение од надлежен орган.

Образложение: Државата крематориумот може да го изгради или да даде одобрение за изградба на друго место кое може и да не биде во гробишта, туку на посебна парцела надвор од гробишта и надвор од населени места и тоа од причини на евентуално загадување и непријатност за населението.

Во член 39 став (2) делот погребот го врши управителот на гробиштата да се замени со зборовите погребот го врши операторот на погребални услуги кој ќе го одреди Министерството за труд и социјална политика.

Образложение: Онаму каде има оператор погребување на може да врши управител со гробишта.

Во член 48 глобата е премногу ниска и остава можност за манипулација и тоа на подолг временски период.

Образложение: Како би се отстранила можност за манипулација оваа глоба да биде со 10 пати повисока како би се изедначиле со останатите глоби и како би се сведила можноста за манипулација на минимум. Со измена на договор само со управителите оваа глоба би се однесувала на управителот на гробиштата.

Во член 49 по став (2) да се дополни нов став (3) кој би гласел: „врши каменорезачки работи без дозвола за вршење на каменорезачки работи, без склучен договор за вршење каменорезачки работи со управителот на гробиштата за пристап и користење на инфраструктурата на гробиштата и придружните објекти на гробиштата,,

Образложение: освен казна-глоба предвидена за операторите на погребални услуги мора да има предвидена глоба и за каменорезачите со што во еднаква правна позиција на обврски со закана за глоба ќе бидат и каменорезачите кои особено на територијата на Битола ама и на другите гробишта злоупотребуваат, влегуваат без одобрение и без договор на гробишта и изведуваат каменорезачки работи и со тоа прават неред а нема предвидена глоба и за нив.

Во член 51 ставот 10 наместо операторот треба да стои управителот со гробиштата.

Образложение: Управителот дава одобрение за погреб и операторот мора да го испочитува тоа вклучувајќи го гробното место, денот и часот. Увид во извршени погребни има само управителот, а не и операторот. Како може операторот да знае кога е извршен последен погреб во некое гробно место посебно ако претходниот погреб го правел друг оператор? Како може операторот да не изврши погреб ако управителот дал одобрение за погреб во тоа гробно место?

Член 62 да се избише од предлог законот.

Образложение: Така наречениот солидарен погреб кој до пред неколку години е организиран во некои општини со повеќе одлуки и решенија од повеќе институции вклучувајќи ја и Комисијата за заштита на конкуренција е прогласен за незаконски. Со додавање на овој член во законот се врши легализација на незаконска дејност извршена пред 10 и повеќе години. Каков удел има операторот на погребални услуги ако некој претходно незаконски земал средства од граѓаните? Зошто средствата кои незаконски се земани од граѓаните да се префрлаат кај операторите? Би можел да настане финансиски хаос. Ненавременото плаќање може да доведе до пропаѓање на помалите претпријатија. Оној кој незаконски наплаќал од граѓаните нека изнајде начин тие средства да ги рефундира директно кај оние и од кои незаконски наплатил.

Групацијата се надева дека наведените предлози ќе бидат земени предвид при подготовката на конечниот текст на Предлог – законот.

Претседател на
Здружение на комуналните дејности
Ирена Станковска с.р.